

Innhold

Innhold	1
Innledning	2
Om utdanningen	2
Begrepsavklaringer.....	3
Overordnet læringsutbytte.....	3
Emneoversikt	4
Emnebeskrivelser	5
Emne 1: Etikk, samhandling og kommunikasjon	5
Emne 2: Veiledningsmetodikk, kommunikasjon- og relasjonskompetanse.....	7
Emne 3: Gruppeprosesser, samarbeid og konfliktløsningsmodeller.....	9
Emne 4: Etikk, vurdering og veiledning.....	10
Emne 5 Praksis	12
Emne 6 Faglig fordypning.....	13

Innledning

Fylles inn av nasjonale fagråd- fellestekst for alle planene

Om utdanningen

Veiledning er en kompetanse som er etterspurt av både arbeidslivet og utdanningsinstitusjonene. Å veilede ligger i skjæringspunktet mellom fag og person. Det er en kompetanse som vil utvikle hele mennesket, både faglig og sosialt. Studiet vil utfordre egne verdier, holdninger, tenkesett og væremåter, og forutsetter et bevisst forhold til samspillet med andre.

Målgruppen for utdanningen er alle som har fullført videregående utdanning, enten med fagbrev/svennebrev eller yrkeskompetanse og som jobber med, eller ønsker å jobbe med å veilede andre i sin yrkesutøvelse. Dette vil styrke rollen til veiledere, instruktører og faglige ledere, og kvaliteten på arbeidsplassbasert opplæring. Målet er at studenten skal utvikle en reflektert holdning til egen veiledningspraksis for å oppnå best mulig læringsutbytte hos veisøker. Utdanningen skal bidra til at studenten utvikler seg til reflekterte yrkesutøvere og øke bevisstgjøring av egen funksjon og rolle.

Veiledning og praktisk opplæring/instruksjon er fokus i hvert enkelt emne. Slik kompetanse er en styrke for å møte rekrutteringsbehov og praktisk opplæring på en sikker og trygg måte. Emnene vil samlet gi studenten en bred kompetanse innen praktisk veiledningsfag og bidra til at studenten oppnår beskrevet overordnet læringsutbytte for utdanningen.

Emne 1 omhandler tema læring, lov og rammeverk, og om planlegging og veiledning. Læringsutbyttet skal gjøre studenten i stand til å legge planer for opplæring innenfor egen bransje, og sentralt lovverk som styrer denne. Det anbefales at emne 1 gjennomføres som et generelt kunnskapsgrunnlag før de andre emnene.

Emne 2 omhandler veiledningsmetodikk, personlig vekst som veileder, samt kommunikasjons og relasjonskompetanse. Kunnskap og forståelse for hvordan relasjon påvirker veiledningen, og hvordan kommunikasjonsferdigheter legger grunnlag for å lære bort til andre.

Emne 3 omhandler tema gruppeprosesser, samarbeid og konfliktløsning. Samarbeid og samarbeidsutfordringer er gjenkjennelig i alle bransjer, og kunnskap om både forebygging- og tiltak for konfliktløsning er nyttig i arbeidslivet.

Emne 4 tar for seg etikk, vurdering og veiledning. Her vil praktiske ferdigheter, og refleksjon over disse stå sentralt. Kompetanse innenfor disse områdene vil bidra til at man har fokus på utviklingsmuligheter og betydningen av sirkulær læring/kollektiv læring.

Emne 5 er praksisperiode hvor studenten kan gjennomføre praksis enten på eget arbeidssted, eller hospitere i annen bedrift.

Emne 6 er utviklingsarbeid/hovedprosjekt hvor faglig fordypning innen utvalgte deler av læringsutbyttebeskrivelsen i studieplanen.

Studiet har et omfang på 60 studiepoeng og er inndelt i 6 emner. Emnene i utdanningen kan også tas som enkeltmoduler med avsluttende vurdering og utdeling av karakterutskrift.

Begrepsavklaringer

Veisøker: den som er under veiledning eller opplæring

Lærling/lærekandidat/praksiskandidat: ansatt i en bedrift med kontrakt for opplæring og verdiskapning

Overordnet læringsutbytte

Kunnskap
<p>Kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none">
• har kunnskap om læringsteorier, ulike perspektiver på læring og kjenne metoder fra ulike veiledningstradisjoner
• har innsikt i gjeldende lover og rammeverk som regulerer og påvirker veilederrollen
• har kunnskap om kommunikasjon, samspillsteorier og prosesser relatert til veiledning
• har kunnskap om veiledning ved bruk av digitale hjelpemidler
• har kunnskap om veileders ansvars-, funksjons og kompetanseområde knyttet til veiledning av ulike veisøkere
• forstår hvordan veiledning kan bidra til personlig utvikling og vekst, samfunnstjenlig kompetanse og økt verdiskapning
• har kunnskap om veiledning i et flerkulturelt perspektiv
Ferdigheter
<p>Kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none">
• kan anvende aktuelt lov- og rammeverk for veisøker på praktiske og teoretiske problemstillinger
• kan anvende ulike veiledningsmetoder og kommunikasjonsverktøy, og reflektere over personlig vekst og utvikling i veilederrollen
• kan anvende kommunikasjons- og veiledningsteknikker i egen veiledningspraksis
• kan kartlegge veisøkers forutsetninger og identifisere individuelle behov og tilpasse veiledningen deretter
• kan utøve praktiske veiledningsferdigheter
• kan bidra til at veisøker utvikler egne perspektiver og vekst
• kan anvende sin kompetanse innen veiledning både individuelt og i gruppe
• kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for problemstillinger i veiledningssituasjoner
• kan anvende overordnet planverk og vurderingsprinsipper for å lage planer, sette mål, vurdere og dokumentere opplæring

Generell kompetanse

Kandidaten

- har forståelse for viktigheten av kritisk refleksjon over veiledningsprosesser
- har utviklet en etisk grunnholdning til sin rolle som veileder, og reflekterer og veileder i tråd med dette
- kan utføre veiledning tilpasset veisøkers forutsetninger og behov
- kan bygge relasjoner med veiledere/instruktører og faglige ledere i egen og andres bransje, samt med andre aktuelle samarbeidspartnere
- kan bruke sin kompetanse og ferdigheter til å utvikle arbeidsmetoder som er relevante i veiledning
- kan gjennom veiledning, vurdering og dokumentasjon bidra til faglig utvikling av opplæringen i egen bedrift
- kan synliggjøre egen veilederkompetanse

Emneoversikt

Emnenavn	Studiepoeng
Læring, lov og rammeverk, planlegging og veiledning	10
Veiledningsmetodikk, kommunikasjon- og relasjonskompetanse	10
Gruppeprosesser, samarbeid og konfliktløsningsmodeller	10
Etikk, vurdering og veiledning	10
Praksisperiode	10
Hovedprosjekt	10
Til sammen	60 studiepoeng

Emnebeskrivelser

Læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå (E-LUB) i denne planen er ikke utfyllende og må betraktes som veiledende. Det er opp til den enkelte fagskole å utvikle dekkende E-LUB som også ivaretar egenart og lokale faktorer gjennom egne studieplaner. Den enkelte fagskole går årlig gjennom E-LUB i sine studieplaner i tråd med egne kvalitetssikringsrutiner.

Emne 1: Etikk, samhandling og kommunikasjon

Emne	Studiepoeng
Etikk, samhandling og kommunikasjon	10
Læringsutbytte	
<p>Kunnskaper</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om yrkes- og bransjeetiske prinsipp og dilemma, relevante teorier og arbeidsmåter, samt etisk refleksjon som verktøy • har kunnskap om mangfold, migrasjonshelse, ulike kulturer og urfolk i møte med tjenstemottakere og samarbeidspartnere • har kunnskap om gruppeprosesser, kriseteori og konflikthåndtering • har innsikt i relevant lovverk og offentlige dokumenter som regulerer fagfeltet, brukermedvirkning og organisering av tilbud i sektoren • har bransjekunnskap og kjennskap til de grunnleggende sosialpsykologiske prinsipper, og hvordan disse kan påvirke enkeltindividet, familien og deres sosiale nettverk • kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap om teknologiske løsninger og hvordan disse kan påvirke samhandlingen med tjenstemottaker, pårørende og samarbeidspartnere • forstår betydningen av kompetanse innen relasjonsbygging, kommunikasjon og samhandling i eget yrke, i møte med sårbare mennesker, samt i et samfunns- og verdiskapingsperspektiv 	
<p>Ferdigheter</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan anvende faglig kunnskap om yrkes- og bransjeetiske prinsipper og dilemma som grunnlag for refleksjon over teoretiske og praktiske problemstillinger • kan anvende faglig kunnskap om teknologiske løsninger til å løse praktiske og teoretiske problemstillinger forsvarlig og med etisk bevissthet • kan anvende teknikker innen relasjonsbygging, kommunikasjon og samhandling, samt andre faglige verktøy som er relevante for yrkesutøvelsen • kan finne relevant informasjon og fagstoff, samt lovverk, forskrifter og stortingsmeldinger som er relevant for yrkesutøvelsen • kan kartlegge en situasjon og identifisere faglige problemstillinger og behov for iverksetting av tiltak i forhold til mangfold og migrasjonshelse, samt i møte med ulike kulturer og urfolk 	

Generell kompetanse

Studenten

- har forståelse for yrkes- og bransjeetiske prinsipper og dilemma, samt hvordan disse kan påvirke samhandlingen mellom tjenesteyter og tjenestemottaker
- har utviklet en etisk grunnholdning i utøvelsen av yrket som kommer til uttrykk gjennom refleksjon over egen yrkesutøvelse, samt gjennom kommunikasjon og samhandling med tjenestemottakere og samarbeidspartnere
- kan utføre arbeidet lovmessig, faglig og etisk forsvarlig i forhold til tjenestemottakernes behov, og med fokus på å fremme et helhetlig menneskesyn
- kan bygge relasjoner med fagfeller, tjenestemottakere og samarbeidspartnere basert på holdninger og verdier knyttet til et helhetlig menneskesyn, likeverd og respekt
- kan utvikle arbeidsmetoder, produkter og/eller tjenester basert på tjenestemottakerens behov og utfordringer, og som har relevans for yrkesutøvelsen

Tema

1a. Etikk

- Etiske teorier og prinsipp
- Etiske dilemma
- Etikk og teknologi
- Helhetlig menneskesyn

1b. Kommunikasjon og samhandling

- Brukerperspektivet
- Relasjonskompetanse og relasjonsbygging
- Kommunikasjon i samhandling med tjenestemottaker og samarbeidspartnere
- Gruppeprosess og konflikthåndtering

1c. Lover og forskrifter

- Relevante lover, forskrifter og offentlige dokumenter for utdanningens studenter og tjenestemottaker

1d. Sosiologi og psykologi

- Utviklingspsykologi
- Sosiale roller
- Migrasjonshelse, kultur, mangfold og urfolk

Emne 2: Veiledningsmetodikk, kommunikasjon- og relasjonskompetanse

Emne	Studiepoeng
Veiledningsmetodikk, kommunikasjon- og relasjonskompetanse	10
Læringsutbytte	
<p>Kunnskaper</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om kommunikasjon og veiledningsferdigheter i praksis • har kunnskap om veiledningsmetodikk som anvendes ved opplæring i bedrift, praksis og til ulike brukergrupper • har kunnskap om kommunikasjons- og veiledningsferdigheter i praksis • har kunnskap om samarbeid med ulike aktører innen fagfeltet for å fremme fagutvikling • har kjennskap til yrkespedagogiske prinsipper som anvendes for opplæring • kan finne, henvise til og bruke teoretisk kunnskap om veiledning • ha kunnskap om digitale verktøy til bruk i veiledning • ha kunnskap om medvirkning, mestring og motivasjonsstrategier 	
<p>Ferdigheter</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan reflektere, kommunisere og samhandle med veisøker og andre aktuelle parter for å skape tillit og bygge gode relasjoner • kan anvende fagstoff for å tilrettelegge for relevante opplæringssituasjoner • kan anvende verktøy og teknikker som brukes innenfor veiledning, og kunne kommunisere om dette i fagets terminologi • kan anvende målrettet veiledning og legge til rette for refleksjon og vekst i samarbeid med veisøker • kan lytte, utfordre, støtte og ta i bruk ulike perspektiver og skape framdrift og vekst i et veiledningsforløp • kan ta imot veisøker og kartlegge behov for planer og tiltak, både individuelt og gjennom internt samarbeid • kan kartlegge behov og iverksette enkle tiltak som bidrar til medvirkning, mestring og motivasjon 	
<p>Generell kompetanse</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har forståelse for yrkespedagogiske prinsipper i veiledning av veisøker • kan forstå og benytte analyse og egen refleksjon i sin veilederpraksis 	

- kan utføre veiledning av veisøker etter bransjens og samfunnets behov for kvalitet i opplæringen
- kan utføre veiledningsmetoder tilpasset veisøkers behov og læreforutsetninger på tvers av bransje og kultur
- kan gjennomføre samarbeid med ulike aktører innen fagfeltet for å fremme fagutvikling
- kan bygge relasjoner med kollegaer på egen arbeidsplass og eksterne samarbeidspartnere i skole og arbeidsliv
- kan benytte relevante digitale verktøy og veilede i disse
- forstår betydningen av samarbeid med veisøker
- kan synliggjøre og benytte egen veilederkompetanse for bruk i egen bedrift

Tema

- kommunikasjon
- ulike typer for samarbeid
- relasjonskompetanse
- ulike metoder, herunder digitale verktøy
- veileders personlige og faglige vekst og utvikling
- kulturforståelse

Emne 3: Gruppeprosesser, samarbeid og konfliktløsningsmodeller

Emne	Studiepoeng
Gruppeprosesser, samarbeid og konfliktløsningsmodeller	10
Læringsutbytte	
Kunnskaper	
<p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om ulike verktøy som kan brukes til å forebygge konflikter • har kunnskap om ulike verktøy til bruk i konfliktløsning • har kunnskap om gruppeprosesser i ulike situasjoner • forstår betydning av samarbeid med veisøkers bransje for å legge til rette for økt kompetanse og verdiskaping i samfunnet • forstår betydningen av veiledning i konflikthåndtering for arbeidslivets og samfunnets verdiskaping 	
Ferdigheter	
<p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan anvende ulike kommunikasjonsformer og veiledningsteknikker, både individuelt og i grupper • kan legge til rette for gruppeprosesser og reflektere over de etiske perspektivene i disse • kan anvende ulike verktøy for å vise forebygging av konflikter og konfliktløsning individuelt og i gruppe • kan kartlegge og identifisere individuelle behov og foreslå tiltak 	
Generell kompetanse	
<p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan bygge relasjoner med bedriftsinterne og eksterne ressurs- og fagpersoner for å forebygge og håndtere konflikter • kan lede gruppeprosesser • kan legge til rette for samarbeid med aktuelle bransjer 	
Tema	
<ul style="list-style-type: none"> • samarbeid • gruppeprosesser • den vanskelige/nødvendige samtalen • konflikthåndtering 	

Emne 4: Etikk, vurdering og veiledning

Emne	Studiepoeng
Etikk, vurdering og veiledning	10
Læringsutbytte	
<p>Kunnskaper</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kjenne yrkesetiske prinsipper i egen bransje • har kunnskap om vurdering for og av læring • har kunnskap om krav til gjennomgående dokumentasjon i veiledningsprosessen • har kunnskap om begrepet tilpasset opplæring • har kunnskap om etiske utfordringer og maktforhold knyttet til veiledning og innsikt i hvordan man kan møte dette • har kunnskap om etiske dilemmaer i møte mellom generasjoner og kulturer • har kunnskap om ulike kulturers perspektiv på samhandling og kommunikasjon 	
<p>Ferdigheter</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan legge til rette for gruppeprosesser og reflektere over de etiske perspektivene i disse • kan kartlegge og identifisere individuelle behov og foreslå tiltak • kan planlegge, gjennomføre og vurdere veiledningssituasjoner på en etisk, bevisst måte • kan ta imot veisøker og kartlegge behov for planer og tiltak, både individuelt og gjennom internt samarbeid 	
<p>Generell kompetanse</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har forståelse for yrkesetiske prinsipper for veiledning av veisøker i egen bransje • kan forstå og benytte analyse og egen refleksjon i sin veilederpraksis • har innsikt i verdier og etisk grunnlag for veiledning • har utviklet en etisk grunnholdning som kommer til uttrykk i rollen som veileder • kan utføre underveisvurdering og dokumentasjon i veiledning • kan benytte relevante digitale verktøy og veilede i disse • kan utføre underveisvurdering, dokumentasjon og evaluering i veiledning • kan synliggjøre og benytte egen veilederkompetanse for bruk i egen bedrift • kan utføre underveisvurdering, dokumentasjon og evaluering i veiledning 	

Tema
<ul style="list-style-type: none">
• vurdering for og av læring
• etikk og etisk refleksjon
• veiledning på tvers av ulike generasjoner og kulturer
• digitale verktøy
• gjennomgående dokumentasjon

Emne 5 Praksis

Emne	Studiepoeng
Praksis	10
Læringsutbytte	
<p>Kunnskaper</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om veiledningsmetodikk som anvendes ved opplæring i bedrift, praksis og til ulike brukergrupper • har innsikt i mål, planer og interne kvalitetssystemer som angår opplæring i arbeidslivet • har innsikt i sentralt lov- og rammeverk som gjelder egen veilederrolle og ansvar • forstår betydning av samarbeid med veisøkers bransje for å legge til rette for økt kompetanse og verdiskaping i samfunnet 	
<p>Ferdigheter</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan legge til rette for gruppeprosesser og reflektere over de etiske perspektivene i disse • kan oppdatere seg på nytt fagstoff innen egen bransje • kan gjennomføre en veiledningsøkt, med planlegging, gjennomføring og evaluering • kan anvende aktuelle lovverk i veilederrollen • kan samarbeide med veisøkers bransje for å legge til rette for økt kompetanse 	
<p>Generell kompetanse</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har forståelse for yrkesetiske prinsipper for veiledning av veisøker i egen bransje • kan forstå og benytte analyse og egen refleksjon i sin veilederpraksis • kan bygge relasjoner med kollegaer på egen arbeidsplass og eksterne samarbeidspartnere i skole og arbeidsliv • kan bygge relasjoner med bedriftsinterne og eksterne ressurs- og fagpersoner for å forebygge og håndtere konflikter • kan benytte relevante digitale verktøy og veilede i disse • forstår betydningen av samarbeid med veisøker • kan delta i å utvikle opplæringstilbudet til veisøkere 	
Tema	
<ul style="list-style-type: none"> • praksis 	

Emne 6 Faglig fordypning

Studenten skal skrive en fordypningsoppgave ut fra selvvalgt tema og problemstilling, og med utgangspunkt i overordnet læringsutbytte. Studenten skal vise evne til å anvende relevant teori og erfaring fra egen yrkesutøvelse til å drøfte en aktuell problemstilling. Studenten skal ha tilbud om veiledning til arbeidet med fordypningsoppgaven.

Skriftlig fordypningsoppgave skrives individuelt eller i gruppe. Antall ord 5000-7000. Muntlig presentasjon av prosjektarbeidet i etterkant.

Emne	Studiepoeng
Faglig fordypning i Veiledning	10
Læringsutbytte	
<p>Kunnskaper</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har forståelse for den valgte problemstillingen opp mot helheten av studiet • kan oppdaterer sin yrkesfaglige kunnskap i veiledning • har innsikt i kunnskapsbasert praksis • har kunnskap om organisering av relevant fagområde • har kunnskap om fagutvikling og kan oppdaterer sin kunnskap i nasjonale planer • har innsikt i gjeldene lover, forskrifter og handlingsplaner innenfor relevant fagområde • forstår veiledningens betydning i et større samfunns- og verdiskapingsperspektiv 	
<p>Ferdigheter</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan anvende verktøy og teknikker som brukes innenfor veiledning, og kommunisere om dette i fagfeltets terminologi • kan anvende kunnskap til å belyse, vurdere og reflektere både faglig og etisk over valgt problemstilling knyttet til veiledningsfaget • kan kartlegge og identifisere faglig problemstillinger og behov innenfor veiledning og foreslå tiltak 	
<p>Generell kompetanse</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har forståelse for yrkesetiske retningslinjer som regulerer yrkesutøvelsen • har utviklet en etisk grunnholdning som kommer til uttrykk ved refleksjon og handling i faget veiledning 	

- kan utføre veiledning for valgte målgrupper
- kan bygge relasjoner og inngå i tverrfaglig team
- kan gjennom kunnskapsdeling og etisk refleksjon bidra til å bedre kvaliteten på arbeidsplassen
- kan drøfte sammenhengen mellom teori og praksis

Tema

- faglig fordypningsoppgave